

**From:** "5.1.2.e" <5.1.2.e@minInv.nl>  
**Sent:** Mon, 18 Jul 2022 09:59:11 +0200  
**To:** "5.1.2.e" <5.1.2.e@wur.nl>  
**Cc:** "5.1.2.e" <5.1.2.e@wur.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@rivm.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@rvo.nl>  
**Subject:** RE: Aanvullende vraagstelling voor emissieberekeningen voor de GO2023

Beste 5.1.2.e

Dank voor je bericht. Prima om binnenkort hierover te overleggen, want mochten we dit nog in de GO van 2023 willen opnemen, dan zullen we dit wel zo snel mogelijk duidelijke moeten hebben. Heb je over het inhoudelijke gedeelte al overleg gevoerd met anderen binnen LNV? Want ik ben zeker geen specialist op het gebied van mest en emissies. Ik ben de komende twee weken nog beschikbaar (t/m donderdag 28 juli), en daarna twee weken met verlof, dus plan gerust daarvoor nog wat in.

Hartelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

.....  
**Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**  
 DG Agro | Directie Europees, Internationaal en Agro- economisch Beleid  
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2595 AC | Den Haag  
 Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag  
 .....

M 5.1.2.e  
 5.1.2.e @minInv.nl

---

**Van:** 5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>  
**Verzonden:** donderdag 14 juli 2022 10:04  
**Aan:** 5.1.2.e <5.1.2.e@minInv.nl>  
**CC:** 5.1.2.e <5.1.2.e@wur.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rivm.nl>  
**Onderwerp:** Aanvullende vraagstelling voor emissieberekeningen voor de GO2023

Beste 5.1.2.e

Wij zouden nog aan de slag met de verdere uitwerking van een aanvullende vraagstelling voor de Gecombineerde Opgave 2023, met betrekking tot emissieberekeningen.

Hieronder het stukje uit het verslag het werkgroepoverleg van 5.1.2.e en nadere toelichting van 5.1.2.e (taakgroep landbouw emissies).

Misschien goed om binnenkort even te overleggen hoe we dit kunnen oppakken?

Groet, 5.1.2.e

### **Uit het verslag van 5.1.2.e**

5.1.2.e heeft namens de taakgroep landbouwemissie drie extra onderwerpen voorgesteld. Komen voort uit afspraken over de berekening en monitoring van emissies van ammoniak en broeikasgassen uit de landbouw.

- Gebruik dikke fractie als boxstrooisel. Dit zorgt voor andere emissiecijfers. Er zijn signalen uit de praktijk dat dit gebruik toeneemt maar het is nu niet voldoende inzichtelijk hoe vaak dit gebeurt.
- Toevoegmiddelen aan mest en rantsoenen om emissie te reduceren.
- Gebruik mestbe- en verwerkingstechnieken. Hier worden al vragen over gesteld maar hoeveelheden mest zijn niet bekend.

### **Nadere toelichting van 5.1.2.e (taakgroep landbouw emissies):**

- Gebruik van de dikke fractie als boxstrooisel. Belangrijk voor de berekening van ammoniak- en broeikasgasemissies en voor het bepalen van meststromen op de mestmarkt. Dit zou sterk toenemen en daardoor relevant zijn.

- Het gebruik van toevoegmiddelen aan mest en rantsoenen om emissies te beperken (ammoniak, methaan).
- Gebruik van mestbe- en verwerkingstechnieken. Hier wordt sterk op ingezet in het mest- en ammoniakbeleid, maar er zijn gedetailleerdere data nodig om emissies te berekenen; deze vraag vraagt nog wel om nadere uitwerking. Er worden nu wel vragen gesteld, maar het is nog niet bekend om hoeveel mest het gaat, en hoe de verschillende producten worden uitgereden of afgezet. Er zitten nog grote onzekerheden in de huidige methoden. Ter toelichting nog een conclusie uit:

<https://research.wur.nl/en/publications/ammoniak-en-broeikasgasemissies-bij-toepassing-van-kunstmestverva>  
 NEMA (National Emission Model Agriculture) is het model dat gebruikt wordt voor de berekening van de emissies van ammoniak en broeikasgassen uit de landbouw op landelijk niveau voor de Nationale Emissie Registratie. Als LNV mestbewerking tot kunstmestvervanger als maatregel wil inzetten in het stikstof- en klimaatdossier, dan moeten de emissies die optreden bij productie en toepassing van kunstmestvervangers opgenomen worden in het NEMA-model. Berekeningen met NEMA voor een scenario waarbij 25% van de varkensmest in Nederland wordt verwerkt tot mineralenconcentraat laten beperkte effecten zien op emissies: de ammoniakemissie neemt iets toe (0,5 kton NH<sub>3</sub>), de lachgasemissie neemt iets af (-0,1 kton N<sub>2</sub>O) en de methaanemissie verandert niet. De onzekerheden in deze berekeningen met NEMA zijn echter groot, omdat er weinig gegevens beschikbaar zijn over emissies bij productie en toepassing van kunstmestvervangers waarmee NEMA geparametriseerd kan worden.

**Wageningen Environmental Research (Alterra)**

Postbus 512e 6700 AA Wageningen

**T** 5.1.2.e | **F** 5.1.2.e | **E** 5.1.2.e @wur.nl | **I** [www.wur.nl](http://www.wur.nl)